

б) пломби на пристроях ручного пуску;

в) бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування згідно з державними стандартами.

Заряджання й перезаряджання вогнегасників усіх типів повинно проводитися відповідно до інструкції з експлуатації. Заряджені вогнегасники, у яких маса вогнегасного заряду або тиск середовища є меншим або більшим від номінальних значень на 5% (за температури 20°C), підлягають дозарядженню (перезарядженню).

Використані вогнегасники, а також вогнегасники із зірваними пломбами необхідно негайно направляти на перезаряджання або на перевірку.

На перезарядження (технічне обслуговування) з об'єкта дозволяється відправити не більше 50% вогнегасників від їх загальної кількості.

Вогнегасники, установлені за межами приміщень або в неопалюваних приміщеннях та не призначені для експлуатації за мінусових температур, слід знімати на холодний період року. У таких випадках на пожежних щитах треба вмістити інформацію про місце розташування найближчого вогнегасника.

Підготовка об'єкта культури до сталого функціонування в умовах надзвичайних ситуацій полягає в проведенні комплексу заходів організаційно-технічного, технологічного, виробничого, економічного, наукового, навчального та іншого характерів, спрямованих на запобігання надзвичайних ситуацій, зниження збитків від них, максимально можливе збереження рівня виконання виробничих або інших цільових функцій об'єкта.

Використані джерела

1. Акімов В.А., Воробйов Ю.Л., Фалєєв М.І. *Безпека життєдіяльності. Безпека в НС природного і техногенного характеру : Навчальний посібник / В.А. Акімов, Ю.Л. Воробйов, М.І. Фалєєв. – М.: Вища школа, 2006.*
2. Белов С.В., Девісілов В.А., Козьяков А.Ф. *Безпека життєдіяльності : Підручник / С.В. Белов, В.А. Девісілов, А.Ф. Козьяков. – 2-е вид. испр. і доп. – М.: Вища школа, 2002.*
3. Гринін А.С., Новіков В.М. *Безпека життєдіяльності : Навчальний посібник / А.С. Гринін, В.М. Новіков. – М.: Фаир – Прес, 2002.*
4. Мاستрюков Б.С. *Безопасности в чрезвычайных ситуациях: Учебник для студ. ВУЗов / Б.С. Мاستрюков. – М.: Изд. центр «Академия», 2003.*

*Нестеренко Т.В.
(Полтава)*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЬ СТАНУ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ЗАКЛАДАХ КУЛЬТУРИ

Основним законодавчим документом, що регламентує вимоги щодо пожежної безпеки, є Закон України "Про пожежну безпеку", прийнятий 17 грудня 1993 р. Цей Закон визначає загальні правові, економічні та соціальні основи забезпечення пожежної безпеки на території України, регулює відносини державних органів, юридичних і фізичних осіб у цій галузі незалежно від виду їх діяльності та форм власності. Усі працівники при прийнятті на роботу і за місцем роботи повинні проходити інструктажі з питань пожежної безпеки.

Дослідженню проблеми сприяли праці Д. Зеркалова, С. Лехмана, О. Русака.

Метою даної роботи є виявлення засобів та органів забезпечення і контролю стану пожежної безпеки в закладах культури.

Забезпечення пожежної безпеки – невід’ємна частина державної діяльності щодо охорони життя та здоров’я людей, національного багатства та навколишнього середовища.

Посадові особи закладів культури на території України зобов’язані:

- розробляти комплексні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки;
- відповідно до нормативних актів з пожежної безпеки розробляти і затверджувати положення, інструкції, інші нормативні акти, що діють у межах підприємства, здійснювати постійний контроль за їх додержанням;
- забезпечувати додержання протипожежних вимог стандартів, норм, правил, а також виконання вимог приписів і постанов органів державного пожежного нагляду;
- організовувати навчання працівників правилам пожежної безпеки та пропаганду заходів щодо їх забезпечення;
- утримувати у справному стані засоби протипожежного захисту і зв’язку, пожежну техніку, обладнання та інвентар, не допускати їх використання не за призначенням;
- створювати у разі потреби відповідно до встановленого порядку підрозділи пожежної охорони та необхідну для їх функціонування матеріально-технічну базу;
- подавати на вимогу державної пожежної охорони відомості та документи про стан пожежної безпеки об’єктів, що знаходяться у власності закладів культури;
- здійснювати заходи щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та гасіння пожеж;
- своєчасно інформувати пожежну охорону про несправність пожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання тощо;
- проводити службові розслідування випадків пожеж.

Органи державного пожежного нагляду відповідно до покладених на них завдань:

- розробляють з участю зацікавлених закладів культури і затверджують загальнодержавні правила пожежної безпеки;
- погоджують проекти державних і галузевих стандартів, норм, правил та інших нормативно-технічних документів, що стосуються забезпечення пожежної безпеки, а також проектні рішення, на які не встановлено норми і правила;
- встановлюють порядок опрацювання і затвердження нормативних актів з питань пожежної безпеки, що діють в закладі культури;
- здійснюють контроль за додержанням вимог законодавчих актів з питань пожежної безпеки;
- проводять згідно з чинним законодавством перевірки і дізнання за повідомленнями та заявами про злочини, пов'язані з пожежами та порушеннями правил пожежної безпеки.

Посадовими особами органів державного пожежного нагляду є державні інспектори з пожежного нагляду, які мають право:

- проводити в будь-який час у присутності власника чи його представника пожежно-технічні обстеження і перевірки підконтрольних об'єктів незалежно від форм власності, одержувати від власника необхідні пояснення, матеріали та інформацію;
- давати (надсилати) керівникам органів виконавчої влади та самоврядування різних рівнів, керівникам та іншим посадовим особам закладів культури, а також громадянам обов'язкові для виконання розпорядження (приписи) про усунення порушень і недоліків з питань пожежної безпеки;
- здійснювати контроль за виконанням протипожежних вимог, передбачених нормативно-технічними документами, під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення чи розширення, капітального ремонту підприємств, будівель, споруд та інших об'єктів. У разі виявлення порушень забороняти до їх усунення випуск і застосування проектів, зупиняти проведення будівельно-монтажних робіт;
- припиняти чи забороняти роботу закладів культури у разі порушення правил пожежної безпеки, що створює загрозу виникнення пожежі або перешкоджає її гасінню та евакуації людей, а також у випадку випуску пожежонебезпечної продукції, систем і засобів протипожежного захисту з відхиленням від стандартів чи технічних умов або у разі їх відсутності;
- притягати до адміністративної відповідальності посадових осіб, інших працівників закладів культури винних у порушенні встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконанні приписів, постанов органів державного пожежного нагляду, використанні пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням;

- застосовувати штрафні санкції до закладів культури за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконання розпоряджень (приписів) посадових осіб органів державного пожежного нагляду.

Основними завданнями пожежної охорони є:

- здійснення контролю за дотриманням протипожежних вимог;
- запобігання пожежам і нещасним випадкам на них;
- гасіння пожеж, рятування людей та надання допомоги у ліквідації наслідків аварій, катастроф і стихійного лиха.

У разі виявлення пожежі (ознак горіння) кожний громадянин зобов'язаний:

1) негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

2) вжити (за можливості) заходів щодо евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;

3) якщо пожежа виникне на підприємстві, базі закладу культури, повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового по об'єкту;

4) у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газоаварійну тощо).

Пожежна безпека повинна забезпечуватися шляхом проведення організаційних, технічних та інших заходів, спрямованих на попередження пожеж, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для швидкого виклику пожежних підрозділів та успішного гасіння пожеж.

Забезпечення пожежної безпеки є складовою частиною виробничої або іншої діяльності посадових осіб, працівників підприємств та підприємців. Це повинно бути відображено у трудових договорах (контрактах) та статутах підприємств.

Керівник підприємства повинен визначити обов'язки посадових осіб (у тому числі заступників керівника) щодо забезпечення пожежної безпеки, призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, дільниць тощо, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання і експлуатацію технічних засобів протипожежного захисту. Обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту мають бути відображені у відповідних посадових документах (функціональних обов'язках, інструкціях, положеннях тощо).

Використані джерела

1. *Жидецький В.Ц. Основи охорони праці // В.Ц. Жидецький. – Л.: Афіша, 2005. – 349 с.*
2. *ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.*
3. *Закон України "Про пожежну безпеку" від 17.12.93 №3747-ХП.*
4. *Правила пожежної безпеки України : затв. наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19.10.2004. № 126.*
5. *Пожежна безпека : Нормативні акти та інші документи : у 4 т. – К.: Основи, 1997–1998.*